

วิวจากยอดคอยนางนอนที่ระดับความสูง 1,315 เมตร

ก่อนที่ จะนำทุกท่านร่วมออกตามรอยนักพฤกษศาสตร์ไปกับผม ผมขอแนะนำข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับสถานที่นี้ให้ทุกท่านทราบก่อนครับ วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อยู่ในเขตตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ครอบคลุมหัวตอยนางนอน อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าตอยนางนอน มีเนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่ ซึ่งกรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2529 สภาพพื้นที่ทั่วไปของตอยนางนอนเป็นภูเขาหินปูนขนาดใหญ่หลายลูกติดต่อกันสลับซับซ้อน สูงโดยเฉลี่ยประมาณ 779 เมตร และมียอดสูงสุดคือยอดคอยจ้องสูงถึง 1,315 เมตร โดยสภาพป่าเป็นป่าเบญจพรรณที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ลัก เต็ง ริง เหียง พลวง ประดู่ มะค่า ตะเคียน ยอป่า และมีไม้ไผ่ขึ้นตลอดทางตามแนวลำห้วยและลำธาร

>>> เริ่มออกเดินทาง

...ช่วงสายๆ เราเริ่มออกเดินทางจากเชียงใหม่ มุ่งหน้าสู่วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จ.เชียงราย โดยมี ดร.มณฑล นอแสงศรี นักพฤกษศาสตร์ประจำสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์เป็นหัวหน้าทีมสำรวจในครั้งนี้ ช่วงบ่ายแก่ๆเราก็มาถึงจุดหมาย โดยใช้เวลาเดินทางกว่า 5 ชั่วโมงด้วยกัน หลังจากเก็บสัมภาระเข้าที่พักและนั่งพักสักครู่แล้ว เราก็เริ่มออกเดินสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างพรรณไม้กันเลย โดยในวันแรกนี่เป็นการสำรวจตามบริเวณโดยรอบของวนอุทยาน ซึ่งในวันแรกนี้เรายังไม่ได้ตัวอย่างพืชอะไรมา เราเดินสำรวจกันไปเรื่อยๆ จนกระทั่งความมืดเริ่มบดบังพร้อมกับความเมื่อยล้าจากการเดินทาง ทำให้การเก็บตัวอย่างในวันแรกต้องยุติลงเพียงเท่านี้

>>> วันที่ ๕

>>> เป็นเช้าในวันที่อากาศช่างไม่เป็นใจเอาเสียเลย สภาพอากาศมีเมฆมากและบวกเข้ากับพยากรณ์อากาศ ที่บอกไว้ว่าจะมีฝนตกกระจายเป็นหย่อมๆ และคกหนักบางพื้นที่ร้อยละ 70 ของพื้นที่ โอโห!!! ผมได้แต่คิดอยู่ในใจขออย่าให้มันเป็นพื้นที่นี้เลย หลังจากที่เรเตรียมสัมภาระและเตรียมตัวพร้อมแล้วก็เริ่มออกสำรวจทันที คอยจ้องใหญ่คือจุดหมายในวันนี้ครับ จุดหมายมีไว้ฟุ้งชน... เราเริ่มออกเดินทางจากที่พักเวลาประมาณแปดโมงเช้าขึ้นไปตามเส้นทางผ่านถ้ำพญานาค มีกัมมๆ เงยๆ มุดบ้างคลานบ้างอย่างเช่นเคยครับ ซึ่งที่นี่จะไม่มากอย่างพื้นที่ของของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงพญาไฟ แต่ที่นี่จะแถมความลื่นเข้ามา หากไม่ระวังก็ลื่นกันได้ง่ายๆเหมือนกันครับ ระหว่างเดินไปได้สักพักสิ่งที่ไม่อยากให้เกิดก็ปรากฏขึ้น ผมเริ่มไปรยปรายลงมาเป็นละอองเล็กๆเหมือนเป็นสัญญาณเตือนว่าจะกระหน่ำลงมาในไม่ช้า

ยังคิดไม่ทันเสร็จเลยครับ ฝนก็เทลงมาอย่างหนักจนใส่เสื้อกันฝนกันไม่ทันเลย ทำให้การเดินทางสำรวจของเราช้าลงไปอีก ยังไม่ถึงครึ่งทาง ทีมสำรวจเราก็เปียกกันหมดครับ เปียกทั้งฝนและเหงื่อ ผมยังคิดในใจว่าเปียกแบบนี้...เสื้อกันฝนไม่เห็นได้ช่วยอะไรเลย แต่ก็ยังดีที่มีครับช่วยป้องกันอุปกรณ์ถ่ายภาพจากน้ำฝนโดยตรง แต่ก็มื่ออาจด้านทานความชื้นได้ไหวอยู่ดีครับ

1. สภาพของเส้นทางในการเดินสำรวจ
2. นักวิชาการบินเก็บตัวอย่าง
3. สภาพป่าที่รกทึบในฤดูฝน
4. เดินสำรวจท่ามกลางสายฝน
5. เก็บและบันทึกข้อมูลพรรณไม้

ทำให้อุปกรณ์ของผมออกอาการรวนไปพักใหญ่ แต่มันก็ยังคงต้องทำหน้าที่ต่อไปครับ ทีมเราก็ยังมุ่งหน้าเดินสำรวจต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งโดยปกติแล้วสภาพป่าในหน้าฝนนี้ถือเป็นฤดูแห่งการเติบโตของเหล่าต้นไม้ต่างๆ ในเส้นทางปกตินี้ถ้าฝนไม่ตกเราก็ต้องใช้เวลาในการฟันกิ่งไม้เพื่อเปิดทางอยู่แล้ว แต่ปีนี้ฝนตกบวกกับความลื่นและทางที่สูงชันในกิโลเมตรคดยสุดท้าย ทำให้ใช้เวลาในการเดินสำรวจนานไปอีก 2-3 เท่าของเวลาปกติ

โดยปกติแล้วเราจะต้องไปถึงยอดคอยเวลาประมาณไม่เกินบ่ายโมง
 นี้ นับรวมเวลาในการรับประทานอาหารเช้าทางกลางธรรมชาติแล้ว
 นะครับ แต่ในครั้งนี้เราถึงยอดคอยจึ่งประมาณ 16.00น. โอ้...แม่จ้าว!!!
 สีโมงเพิ่งถึงยอดคอย รวมเวลาในการเดินขึ้นมาประมาณแปดชั่วโมง
 นี้ขนาดเดินแบบไม่พักนะครับ ทั้งเปียกทั้งเลอะและเลอะ เมื่อเราเดิน
 สำรวยอดคอยตามพื้นที่จนครบแล้วก็ถึงเวลากลับครับ ทีมเราลง
 จากยอดคอยจึ่งประมาณ 16.30 น. ทั้งสิ้นทั้งชันทำให้ผมคิดขึ้นมา
 ว่าอยากนั่งสไลด์ลงมาให้รู้แล้วรู้รอดเลยครับ ในตอนลงนี้เป็นช่วงที่
 ผีการทรงตัวได้เป็นอย่างดีครับ จากความเมื่อยล้าหลังการเดินขึ้น
 มาแล้วนั้นทำให้กำลังขาของทุกคนอ่อนแรงลงอย่างเห็นได้ชัดครับ
 เดินๆอยู่ที่ทรุดลงดี้อๆครับ เมื่อความมืดเริ่มเข้ามาแทนที่แสงสว่างทำให้เราต้องรีบลงครับ สรุปลได้จากสภาพของกางเกงด้านกัน...และ
 ทุกคนครับ เวลาประมาณ 19.00น. เราก็กงมาถึงที่พักโดยสวัสดิภาพ

ที่พักกางกลางป่า

สภาพกางเกงที่เปอะเปื้อน

เส้นทางที่ต้องปีนขึ้นสู่ยอดเขา

วิวที่คนอีกมุมหนึ่งจากยอดคอยนางนอน

วิวที่คนจากยอดคอยนางนอน

ยังไม่จบภารกิจนะครับ หลังจากต่างแยกย้ายไปทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วเนื่องจากเปียกปอนไปด้วยน้ำฝนกันทั่วหน้า เราก็นำ
 ตัวอย่างพันธุ์ไม้ที่เก็บมาได้แยกออกแต่ละชนิดและใส่ในถุงพลาสติกเกรดด้วยแอลกอฮอล์ 70% เพื่อป้องกันเชื้อราที่จะเกิดขึ้นจาก
 ความชื้น เมื่อมาถึงองค์การสวนพฤกษศาสตร์ซึ่งมีตู้อบตัวอย่างอยู่พร้อมแล้ว ถึงจะนำตัวอย่างวางในกระดาษหนังสือพิมพ์และนำไป
 อัดในแผงอัดพันธุ์ไม้และนำไปอบแห้งต่อ เป็นอันสิ้นสุดภารกิจของเส้นทางที่โหดที่สุดของเส้นทางสำรวจในทริปนี้ครับ ราตรีสวัสดิ์...
 หลับเป็นตายครับ

ตื่นเช้ารับวันใหม่ ในวันที่ฟ้าสีเทาเช่นเคยครับ เปียกอีกแน่นอน ก็ได้แต่ทำใจและเตรียมร่างกายให้พร้อมครับ หลังจากที่เรเตรียมสัมภาระและเตรียมตัวพร้อมแล้วก็เริ่มออกสำรวจทันที ในวันที่ทีมสำรวจของเราจะใช้เส้นทางในการสำรวจจากวัดถ้ำปูนผ่านไร่สับปะรดผ่านสวนกาแฟและลัดเลาะไปตามลำธารเดินขึ้นไปเรื่อยๆ ระยะทางประมาณ 5-6 กม. ไปกลับก็ราว 10กว่ากม. ได้ครับ แต่ในวันนี้เส้นทางสบายๆ เราออกเดินสำรวจไปเรื่อยๆ กับบรรยากาศที่ครึ้มฟ้าครึ้มฝน

หลังจากเริ่มออกเดินได้ไม่นานฝนก็ตกลงมาเช่นเคยครับ ก็เปียกกันเหมือนเดิมครับ ประมาณบ่ายโมงเราก็เดินสำรวจจนถึงปลายทางเดินสำรวจบริเวณโดยรอบและนั่งพักสักครู่เราก็เดินย้อนกลับลงมาอีกเส้นทางหนึ่ง ซึ่งทางนี้เป็นเส้นทางลัดได้ช่วงหนึ่งโดยเดินลัดเลาะผ่านสวนกาแฟของชาวบ้าน สักพักเราก็กลับเข้าสู่เส้นทางหลักโดยเดินกลับตามลำธารที่เราเข้ามาในตอนเช้า ประมาณสี่โมงเย็นเราก็กลับถึงที่พัก หลังจากต่างแยกย้ายไปทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วเนื่องจากเปียกออกไปด้วยน้ำฝนกันทั่วหน้า เราก็นำตัวอย่างพันธุ์ไม้ที่เก็บมาได้แยกออกแต่ละชนิดและใส่ในถุงพลาสติกเกรดด้วยแอลกอฮอล์ 70% เพื่อป้องกันเชื้อราที่จะเกิดขึ้นจากความชื้นเช่นเคย เป็นอันสิ้นสุดภารกิจในวันที่สามครับ

สายน้ำในลำธารเล็กๆ ตามเส้นทางสำรวจ

>>> วันที่ 4

วันสุดท้ายของภารกิจ เ้านี้ตื่นขึ้นมารับกับอากาศที่สดใส ในวันที่ทีมสำรวจเราใช้เส้นทางบ้านผาหมี ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงอันตรายพอสมควร เนื่องจากเป็นแนวของเส้นทางเดินของพวกลักลอบค้ายาเสพติดข้ามชาติ ดังที่เคยเป็นข่าวปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อเร็ว ๆ นี้ โดยทีมสำรวจของเราใช้เส้นทางลัดเลาะเดินไปตามลำธารขึ้นไปเรื่อยๆ ซึ่งลำธารนี้จะเป็แนวแบ่งเขตของโครงการพัฒนาตอยคอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริกับวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน เสื้อผ้าที่เปียกไปด้วยน้ำฝนในวันที่ผ่านมาก็เริ่มที่จะแห้งขึ้นเรื่อยๆ แต่แล้วสิ่งที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น ท้องฟ้าจากฟ้าใสๆกลับถูกบดบังไปด้วยเมฆฝนอย่างรวดเร็ว ในไม่ช้าฝนก็ได้ตกลงมาอีก จนทีมเราเปียกชุ่มกันไปหมดแล้วเมฆฝนนี้ก็จากไป ทิ้งไว้แต่ความเปียกให้กับเรา (เหมือนโดนแกล้งยิ่งใจอย่างนั้นครับ) ประมาณบ่ายสองเราก็กลับออกมาจากพื้นที่สำรวจบริเวณนี้และไปสำรวจต่อที่ขุนน้ำนางนอน

พักสักหน่อย

พื้นที่โครงการฯ บ้านผาหมี

พื้นที่โครงการฯ บ้านผาหมี

ช่องที่น้ำไหลออกจากรอยแยกของหินได้ภูเขาหินปูน

>>> ขุนน้ำนางนอน

จุดนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของที่นี่ มีลักษณะเป็นลำธารเล็กๆ ที่ไหลออกจากรอยแยกของหินได้ภูเขาหินปูน มีการสร้างฝายขนาดเล็กกันไว้จนกลายเป็นแอ่งน้ำ ทำให้ชาวบ้านนิยมมาเล่นน้ำในหน้าร้อน โดยทีมเราได้เดินสำรวจบริเวณโดยรอบจนทั่วพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ประมาณห้าโมงเย็นเราก็กลับถึงที่พัก เมื่อนั่งพักกันจนหายเหนื่อยแล้วเราก็นำตัวอย่างพันธุ์ไม้แยกออกแต่ละชนิด ชนิดที่มีความชื้นสูงเราก็แยกใส่ในถุงพลาสติกเกรดด้วยแอลกอฮอล์ 70% เพื่อป้องกันเชื้อราที่จะเกิดขึ้น ส่วนตัวอย่างที่แห้งเราก็อัดตัวอย่างในกระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นอันสิ้นสุดภารกิจในวันที่สี่ ซึ่งถือว่าเสร็จภารกิจไปได้ด้วยดี

ฝายกั้นน้ำ

พื้นที่โดยรอบของขุนน้ำนางนอน

สมบูรณ์ที่สุด

เสร็จสิ้นภารกิจ

ภารกิจการสำรวจและเก็บตัวอย่างพรรณไม้ครั้งนี้ ที่เต็มไปด้วยความชุ่มฉ่ำจากสายฝนที่เทกระหน่ำลงมาต้อนรับทีมสำรวจของเราอย่างไม่ขาดสาย แต่ถึงแม้สถานการณ์และเส้นทางจะหนักเพียงใดเราก็ต้องมุ่งตรงไปสู่เป้าหมายให้สำเร็จ เพราะ...เป้าหมายมีไว้พุ่งชน ในระยะเวลา4วัน3คืนของการสำรวจนี้ เราได้ตัวอย่างพรรณไม้มาจำนวนมากพอสมควร ซึ่งเป็นชนิดเดิมที่เคยเก็บได้บ้าง ชนิดใหม่ที่ยังไม่เคยพบบ้าง ซึ่งมีภาพตัวอย่างพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจมาฝากให้ได้ชมกับครีบอก อาทิ เสี้ยวดอกขาว ลำควนคอย โมกพะวอ มะขมพู่ป่าและประทัดคอย เป็นต้น การร่วมสำรวจพันธุ์ไม้ในครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นการกลับมาอีกครั้งหนึ่งกับการผจญภัยอย่างเต็มรูปแบบของผมนเลยทีเดียวน เป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ในการเดินป่าในช่วงหน้าฝนครับ

เสี้ยวดอกขาว
Bauhinia variegata L.

ลำควนคอย
Mitrephora wongii Hu

มะขมพู่ป่า
Syzygium megacarpum (Craib) Rathakr. & N.C.Nair

โมกพะวอ
Wrightia tokiae D.J.Middleton

ประทัดคอย
Agapetes megacarpa W.W. Sm.

สมาชิกในทีมสำรวจ

ดร. มานา
ก๊วทน์ทิม

พีบับุญา
ก๊วทน์ทิม

พี้อธิบ
เทียนด้วยยาว

น้องนุชจรี
บินลักขณ

ลุงพิทักษ์
ยิบรดกับด้วยยาว

กานูพล
ถ่ายภาพ

เรื่องและภาพ
กานูพล จังศิริ